

JUSTITIEDEPARTEMENTET
GRUNDLAGSENHETEN
103 33 STOCKHOLM

DATUM 2012-12-20
DNR D1.1-0373/2012
ER REFERENS Ju2012/5629/L6

Remissyttrande över slutbetänkandet En översyn av tryck- och yttrandefriheten (SOU 2012:55)

Brottsförebyggande rådet (Brå), som har fått rubricerat betänkande på remiss, avgränsar sitt yttrande till att enbart beröra frågan om behovet av ett stärkt skydd för privatlivet oaktat hur detta skydd lagstiftningstekniskt kan åstadkommas. Beträffande förändringar i befintlig eller, i ännu högre grad, införande av helt ny lagstiftning av grundlagskaraktär, anser Brå att värdet av varje sådan förändring mycket kritiskt bör vägas mot det värde som består i konsistens över tid och därigenom: absorption i allmänt rättsmedvetande och förutsebarhet på centrala rättsområden. Förslagsställaren bör således ha en mycket tung "bevisbörda" för förändringens lämplighet.

Integritetsskyddsfrågorna var i fokus för Integritetsskyddskommittén, som i sitt slutbetänkande *Skyddet för den personliga integriteten Bedömningar och förslag* (SOU 2008:3), föreslog en straffbestämmelse om olovlig fotografering. Förslaget tillstyrktes av Brå, som också delar Yttrandefrihetskommitténs uppfattning att det finns begränsningar i skyddet för den enskildes privatliv i svensk rätt (se till exempel s. 28).

Integritetsskyddskommittén ansåg sig emellertid inte beredd att gå så långt som att förbjuda spridning av olovligt tagna bilder – dels då ett sådant förslag skulle komma i konflikt med yttrandefriheten dels då kommittén inte hade direktiv att föreslå några ändringar på det området. En straffbestämmelse utanför det grundlagsskyddade området kommer dock, som påpekas av Yttrandefrihetskommitténs ordförande i dennes reservation, inte att omfatta spridning av uppgifter. Att själva spridningen av integritetskränkande bilder kan innebära en kränkning i sig är uppenbart. En uppgift eller bild som publiceras på internet, kan kopieras och spridas mycket snabbt. Den kan användas av andra än den som först lade upp den och vara svår att få bort från nätet. Att enskilda också har kommit i kläm framgår av de exempel som lyfts fram av kommitténs ordförande. Högsta domstolen påtalade i rättsfallet NJA 2008 s. 946 att goda skäl kan anföras för att förfaranden av det slag som var föremål för domstolens prövning i målet borde vara straffbara. Mot denna bakgrund anser Brå att det finns behov av ett starkare skydd för privatlivet och ställer sig frågan om inte en sådan bestämmelse har sin plats på grundlagsnivå.

Hur kraven på rätt till skydd för privat- och familjeliv (artikel 8 i Europakonventionen) och rätten till yttrandefrihet (artikel 10) tillgodoses i svensk rätt är omdiskuterat. Likaså hur svensk

rätt förhåller sig till kravet i artikel 13. Det är utifrån de viktiga intressen som står på spel, angeläget att lagstiftaren klargör sin tolkning beträffande dessa frågor.

Detta yttrande har beslutats av undertecknad myndighetschef efter föredragning av verksjuristen Saadia Aitattaleb. I beredningen har även deltagit juristen Anne Vilval.

Erik Wennerström

Saadia Aitattaleb